

Dezbaterea «Documentele arhivistice în sprijinul micii industrii, al artizanatului și al serviciilor, pe baza valorificării superioare a materiilor prime locale»

În ziua de 17 mai 1983 a avut loc la Ploiești, sub patronajul Comitetului județean Prahova al P.C.R., o dezbatere cu tema „Documentele arhivistice în sprijinul micii industrii, al artizanatului și al serviciilor, pe baza valorificării superioare a materiilor prime locale“.

La dezbateri au participat activiști de partid, specialiști în ramurile micii industrii și artizanatului, cadre didactice din învățământul de cultură generală, muzeografi, bibliotecari, arhiviști.

În prima parte, au fost prezentate unele informații documentare* care atestă existența de materii prime și posibilitățile de valorificare a lor în județul Prahova. Astfel, s-a evidențiat faptul că în majoritatea localităților existau în trecut cariere de piatră, vărării și cărămidării, exploatarea de argilă etc. Aceste materiale de construcții au creat premise favorabile locuitorilor de a deveni buni meseriași, olari, țigleri, constructori de case.

La Tărciceni, de exemplu, existau, în 1896, peste 80 de cuptoare de var, la Filipești 34 varnițe, cărămidăriile din Bucov și Cornu se întindeau pe 9—12 ha; la Brebu se realizau în urmă cu 50—60 de ani 200 000 cărămizi pe an, la Ciumați existau 70 ateliere de olărie, aceste îndeletniciri fiind preocuparea permanentă pentru locuitorii din comunele Balta Doamnei, Brazii, Ciumați, Poienari, Comarnic, Bușteni etc. În județul Prahova, în 1862, existau peste 530 ateliere de olărie.

Solul județului Prahova a permis cultivarea unor pomi și a unor plante

* La depistarea documentelor au colaborat arhiviștii Filialei Arhivelor Statului județul Prahova: Constantin Dobrescu, Ecaterina Hanganu, Florica Dumitrică și Elisabeta Negulescu.

deosebit de utile gospodăriei țărănești: nucul, salcîmul și dudul, inul și cînepa.

Toate aceste materii prime au favorizat în trecut dezvoltarea sericiculturii, albinăritului și țesătoriei.

Sericicultura, conform informațiilor din documentele de arhivă, era o îndeletnicire permanentă pentru locuitorii din comunele Gornet Cuib, Hăbud, Podeni, Băneși, Cocorăști Colț, Florești, Posești, Aricești, Rîncezi, Tinosu, Călinești etc. Țesutul pinzei de borangic și confecționarea maramelor era o mîndrie pentru locuitorii din Bordeni, Aricești Rahtivani și Dițești.

Cît privește prelucrarea inului și cînepei, existau topitorii vestite la Drajna, Vilcănești, Sîngeru, Aluniș, Berceni, Fîntinele. În toate localitățile și de fapt în mai fiecare gospodărie existau războaie de țesut. Cele mai multe au fost consemnate în plasele Cîmpu — 3 319 și Cricov — 4 246.

În anul 1896, în plaiul Prahova erau 1824 stupi sistematici, iar peste trei decenii, în județ erau 5 281 stupi sistematici și 7 156 primitivi.

În aceste locuri industria împletiturilor din papură are o bogată tradiție. Răchitarii și rogojinarii din Gherghița, Sotrile, Balta Doamnei, Pietroșani și Buda-Palanga erau încă prezenți în comerțul românesc al veacului trecut.

În zona de munte a județului existau numeroase ateliere de prelucrare a lemnului, joagăre și fierăstraie. Mulți locuitori din Starchiojd, Izvoarele, Măneciu, Drajna, Vărbilău, Bușteni, Breaza, Hîrsa, Poiana Țapului prelucrau „aurul verde“ realizînd scînduri, dușumele, spițe de roată, doage, butuci, roți, șindrila, grinzi. În fiecare comună existau dogari, dulgheri, rotari, căruțași și fierari. În urmă cu 130 de ani, în comuna Gorgota existau 28 de rotari, în timp ce la Vilcănești și Comarnic se realiza o căruță la 3—4 zile.

Tot în acele vremuri, cășăriile și lăptăriile se numărau cu zecile și asigurau nu numai consumul necesar județului, iar crescătoriile de animale desfășurau un înfloritor comerț cu parteneri din cele mai îndepărtate colțuri ale țării.

Paralel cu aceste ocupații ale locuitorilor din județul Prahova, s-a acordat o atenție aparte posibilităților de extindere a iazurilor și studierii cursurilor de apă în vederea folosirii forței motrice și a creșterii producției de pește.

După această scurtă informare și trecere în revistă a unei liste alfabetică a localităților din județul Prahova, cu principalele resurse de materii prime și îndeletniciri ale locuitorilor, au urmat dezbateri la care au participat tov. Constantinescu Marin, șef adjunct al Secției de planificare-dezvoltare-organizare din Consiliul popular județean Prahova, ing. Pesotchi Sergiu de la Direcția agricolă județeană, arhitect Călin Hoinărescu de la Institutul de Proiectări, profesorul emerit Paul D. Popescu de la Inspectoratul școlar, profesoara Gabriela Marinescu, președinta Comitetului de Cultură și Educație Socialistă Prahova, ing. Negrilă Constantin, director la Întreprinderea județeană de Pres-tări Servicii și Producție Industrială, profesorul Gheorghe Maxim, directorul Bibliotecii județene „N. Iorga” Ploiești, profesorul Liviu Nănu, muzeograf la Muzeul de istorie, Iliescu Vasile, vicepreședinte U.J.C.M., Elena Gomulescu, șefa serviciului Producție din U.J.C.O.O.P., Stanciu Gheorghe din Consiliul Județean de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale, dr. Iosif Adam din D.G.A.S și Ecaterina Hanganu, arhivistă la F.A.S. Prahova.

Participanții la discuții au evidențiat atât caracterul inedit al acestei dezbateri și valoarea documentelor de

arhivă privitoare la mica industrie, precum și necesitatea continuării cercetărilor în arhivele locale și centrale.

De comun acord, s-au stabilit cîteva direcții prioritare menite să ducă la sprijinirea de către Arhive a micii industrii și a prestațiilor de servicii dezvoltate în județ :

— continuarea cercetărilor în arhivele locale și centrale pentru completarea cu noi informații documentare a inventarului arhivistic privind materiile prime utilizate în trecut ;

— redactarea unui studiu și a unei bibliografii despre materiile prime și activitățile tradiționale care, împreună cu inventarul, să fie puse la dispoziția consiliilor populare, instituțiilor și întreprinderilor interesate ;

— constituirea unor comisii mixte — arhiviști și specialiști în industria mică — care să analizeze periodic stadiul cercetărilor utile sporirii realizărilor din domeniul micii industrii ;

— organizarea unor cercuri în cadrul activităților care se desfășoară în școli, cămine culturale și universități cultural-științifice, pentru ca tineretul să fie atras spre unele meserii tradiționale ;

— popularizarea informațiilor documentare din arhive prin dezbateri la care să participe toți factorii locali cu preocupări pe linia descoperirii de noi surse de materii prime și prelucrării lor (primari, directori de școli, conducători de unități agro-industriale etc.).

Rezultatele cercetărilor întreprinse pînă în prezent dovedesc că în Arhivele prahovene există numeroase informații despre materiile prime locale folosite în trecut și care, utilizate la nivelul tehnicii actuale, vor contribui la satisfacerea cerințelor mereu crescînde ale populației.

MIHAI RACHIERU

Simpozionul „Permanență și continuitate în evoluția socio-demografică a Cîmpiei Bărăganului“

Organizat în zilele de 16 și 17 septembrie a.c., la Călărași, simpozionul interzonal de demografie „Permanență și continuitate în evoluția socio-demografică a Cîmpiei Bărăganului“ a fost inițiat de Filiala Arhivelor Statului Călărași și de Comisia județeană de demografie.

Simpozionul și-a desfășurat lucrările în plen și în trei secțiuni : Demografie istorică ; Dezvoltarea economică și creșterea populației ; Dinamica componentelor populației.

Reuniunea, prin studiile și comunicările prezentate, și-a propus să reliefeze unele aspecte legate de perma-

nența și continuitatea de locuire în Cîmpia Bărăganului, implicațiile sociale și particularitățile dezvoltării economice și demografice ale zonei, precum și influențele asupra comportamentului demografic.

Au prezentat comunicări și referate peste 40 de participanți, profesori universitari, cercetători științifici, medici, arhiviști și cadre didactice, istorici și ziariști, din București și din județele Iași, Ialomița, Neamț, Giurgiu, Buzău și Călărași.

Cuvîntul de deschidere al lucrărilor simpozionului a fost rostit de Dumitru Bejan prim-secretar al Comitetului județean de partid Călărași.

Studiul, argumente pentru permanența și continuitatea locuirii acestei strămoșești vetre românești care este Cîmpia Bărăganului, pentru rolul și importanța documentelor în demografia istorică, au prezentat: Ionel Gal, directorul general al Arhivelor Statului, Iosif Ionescu, secretarul Comisiei Naționale de Demografie, prof. dr. doc. Ion Filipescu, prof. dr. Vasile Cucu, prof. dr. Alexandru Roșu, de la Universitatea București și prof. dr. Nicolae Petrescu, de la Centrul demografic O.N.U. — România.

Filialei Călărași a Arhivelor Statului i-a revenit sarcina organizării lucrărilor secțiunii „Demografia istorică”. În acest cadru au prezentat comunicări arhiviștii: dr. Iosif Adam din Direcția Generală a Arhivelor Statului, *Evoluția populației active din Muntenia în perioada interbelică (1920—1938)*; Mihai Rachieru, directorul Filialei Arhivelor Statului Prahova, *Rolul demografic al păstorilor transilvăneni în prima jumătate a secolului al XIX-lea*; Gheorghe Radu, directorul Filialei Arhivelor Statului Neamț, *Unele date privind dezvoltarea demografică a orașului Giurgiu pînă la mijlocul secolului al XIX-lea*; Mihai Cotenescu, directorul Filialei Arhivelor Statului Ialomița, *Catagrafii și recensăminte ale populației din județul Ialomița în secolul al XIX-lea*; Constantin Tudor, directorul Filialei Arhivelor Statului Călărași, *Reforma agrară din 1864 și implicațiile ei socio-demografice în Cîmpia Bărăganului*; Petre Căpățînă, de la Filiala Arhivelor Statului Buzău, *Actele de stare civilă — izvor de documentare de-*

mografică; Petre Vlădilă, de la Filiala Arhivelor Statului Călărași, *Valea Mostiștei — străveche vatră de locuire în Bărăganul călărășan*; Alexandru Vlădăreanu, de la Filiala Arhivelor Statului Ialomița, *Evoluția localităților din zona Fetești-Giurgeni. Surse documentare*; Florica Dumitrică, de la Filiala Arhivelor Statului Prahova, *Implicațiile social-economice și demografice ale industrializării în perioada 1900—1944 în județul Prahova*; Ecaterina Hanganu și Constantin Dobrescu, tot de la filiala prahoveană a Arhivelor Statului, cu lucrarea *Reforma agrară din 1921 și implicațiile ei social-economice și demografice în județul Prahova*.

Comunicările și referatele susținute în cadrul celorlalte secțiuni, de cadre didactice universitare, cercetători științifici, medici, sociologi, au subliniat o multitudine de aspecte care au conturat profilul demografic al Cîmpiei Bărăganului, în ansamblu sau în unitățile ei componente, subliniind rolul determinant al dezvoltării social-economice în fiecare din județele din această zonă. Au fost evidențiate fenomene geodemografice în strînsă corelație cu condițiile cadrului natural, cu condițiile istorice și cu cele economice, argumentîndu-se, încă o dată, permanența populației și activității social-economice în întreaga Cîmpie a Bărăganului.

Ideile cuprinse în ultimele documente de partid, referitoare la populație, au fost aprofundate și concretizate în comunicările prezentate, oferindu-se soluții pentru rezolvarea unor probleme demografice actuale în zona Bărăganului, soluții care țin seama de dezvoltarea prezentă și viitoare a acestui teritoriu.

Cu ocazia prezentării în plen a concluziilor s-a evidențiat faptul că experiența primei manifestări științifice de acest gen, care a fost dedicată Conferinței internaționale a populației ce va avea loc în Mexic, în august. 1984, a dovedit profunzimea și puterea de cuprindere a tematicii simpozionului, motive care au îndreptățit propunerea ca reuniuni științifice asemănătoare să fie organizate periodic, anual sau cel puțin o dată la doi ani.

CONSTANTIN TUDOR